

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT PUNKTOWANIA ZADAŃ

Model oceniania – etap rejonowy

1. Błędy ortograficzne występujące w odpowiedziach do zadań 1-12 obniżają ocenę zadania o 1 punkt.
2. W zadaniach 13-15 oceniane są błędy językowe, stylistyczne, ortograficzne i interpunkcyjne według kryteriów zawartych w modelu odpowiedzi.
3. Przy ocenie zadań nie stosuje się połówek punktów.
4. Każdy poprawny i uzasadniony sposób rozwiązania zadań przez ucznia powinien być uznawany.

Nr	Prawidłowa odpowiedź	Liczba punktów
1	Odpowiedź zgodna z tekstem. domator Cenił proste przyjemności związane z życiem domowym, takie jak zabawa z dzieckiem oraz korzystanie z piękna domowej przyrody. Uznaje się inny wybór określenia i jego uzasadnienie zgodne z treścią fragmentu podanego w arkuszu.	1 p. 1 p. za pełną poprawną odpowiedź (wybór określenia i uzasadnienie).
2	Uczeń wskazuje funkcję wyliczenia adekwatną do treści fragmentu. Np. Wyliczenia służą podkreśleniu pozytywnych uczuć, jakie w Odyseuszu wywoływały czynności codzienne.	1 p. 1 p. za pełne i poprawne wyjaśnienie.
3.	Odyseusz przybywszy do kraju Cyklopów wysiadł na ląd wraz z dwunastoma towarzyszami, którym kazał zabrać bukłaki pełne wina. Podróżni weszli do jaskini Polifema i pod nieobecność gospodarza częstowali się jego serami i mlekiem. Gdy Polifem powrócił, uwięził intruzów i zaczął ich pożerać. Odyseusz ofiarował mu wino. Cyklop nim się upił i wówczas Odys wypalił mu jedyne oko. Od tej chwili Posejdon – ojciec Polifema – ścigał Odyseusza z nienawiścią i utrudniał mu powrót do domu.	1 p. 1 p. za podanie przyczyn i konsekwencji konfliktu Odyseusza z Posejdonem.
4.	Polifem, (nieprzychylne) wiatry, Kirke, Terezjasz/Tejrezjasz, Ogygia/Ogigia, Alkinoosa (lub Scheria - nazwa wyspy, którą rządził król)	1 p. 1 p. za 6 poprawnych odpowiedzi.
5.	1. Np. Kasandryczne wieści (przepowiednie) – przenośne znaczenie: wieści zapowiadające nieszczęście. Kassandra była piękną córką Priama i Hekaby (siostrą Parysa). Miała dar widzenia przyszłości, ale też ciążyła nad nią klątwa Apollina, która sprawiła, że nikt nie wierzył w jej wizje. Przepowiedziała klęskę Troi, przestrzegała przed wprowadzeniem do miasta drewnianego konia, którego pomysłodawcą i konstruktorem był Odyseusz. Wrócić do Itaki – fraz. wiąże się z trwającą dziesięć lat, pełną przygód wędrówką Odyseusza spod Troi. Przenośne znaczenie: osiągnąć cel, wrócić do ojczyzny, zakończyć podróż. Oznacza też śmierć, grób – koniec wędrówki zwanej życiem (powrót do Boga).	2p. 1 p. za poprawne wyjaśnienie i poprawne podanie przenośnego znaczenia dwóch związków frazeologicznych.
	2. Np. koń trojański – Odyseusz był twórcą podstępu związanego z wprowadzeniem konia do Troi; przenośnie oznacza podstęp, spisek, ukryte niebezpieczeństwo, pozornie miły, lecz niebezpieczny podarunek;	1 p. 1 p. za poprawne przykłady dwóch innych związków frazeologicznych.

	<p>syreni śpiew – syreny wabiły śpiewem podróżnych i rozbijały ich statki, Odyseusz nakazał swoim towarzyszom zatkać uszy woskiem, sam słuchał śpiewu przywiązany do masztu; przenośnie oznacza coś kuszącego i zwo- dzącego na manowce;</p> <p>wierna Penelopa- dosłownie żona Odyseusza czekająca wiernie dwa- dzieścia lat na męża, przenośnie wierna kobieta, żona;</p> <p>być między Scyllą a Charybdą – dosłownie Odyseusz przepłynął mię- dzy dwoma potworami morskimi, które broniły dostępu do cieśniny, przenośnie znaleźć się w sytuacji obustronnego zagrożenia.</p>	<p>nych związanych z mi- tem o Odyseuszu i wyja- śnienie ich znaczenia dosłownego i przenośne- go.</p>
6.	<p>Np. Wiersz obrazuje przeżycia Penelopy, chociaż autorka nie wymienia jej imienia, co nadaje utworowi uniwersalny charakter. Wiersz możemy trak- tować jako refleksję o czekaniu na ukochaną osobę, o wierności i nadziei. Penelopa na swojego męża czekała dwadzieścia lat, nie tracąc nadziei i walcząc z zalotnikami. O przeżyciach bohaterki wiersza opowiada obserwator – trzecioosobowy podmiot mówiący. taka kreacja podmiotu podkreśla obiektywizm opisu przeżyć bohaterki: odczuwa ona swoje starzenie się, jest zniecierpliwiona czekaniem. Te przeżycia obrazują metafory – <i>zegar lat, gryzie chustkę</i>. Wers – <i>Za oknem świat zszarzał i zbladł...</i> może mieć znaczenie dosłowne i metaforyczne. Dosłowne – opis pory dnia; metaforyczne – np. utrata radości życia, smutek, a nawet pesymizm Pytanie retoryczne kończące utwór wskazuje na to, że bohaterka wiersza przeżywa wątpliwości. Uczeń może wskazać na dwuznaczność wiersza.</p>	<p>2 p. 2 p. za poprawne odwo- łanie do kontekstu. - po- prawne określenie pod- miotu mówiącego - po- prawne nazwanie środ- ków językowych ich funkcji.</p> <p>1 p. – pominięcie jedne- go elementu interpretacji wiersza.</p>
7.	<p>Np. 1. Cześnik jest opiekunem i krewnym Klary, co ułatwiłoby mu starania o rękę Klary. 2. * znaczne dochody * doświadczenie w relacjach z mężczyznami * jeszcze młody wiek</p>	<p>1p. 1 p. za dwa poprawnie wypełnione podpunkty (podanie okoliczności i trzech argumentów).</p>
8.	<p>Np. Uczeń może uwzględnić charakterystykę Papkina, jego zdolność do fan- tazjowania na swój temat.</p>	<p>1 p. 1 p. za wskazanie Papki- na i uzasadnienie zgodne z tekstem i całym utworem.</p>
9.	<p>Np. Bałamutnie – zaloty, flirty, bzdury, blahostki Dziewosłab – swat, miłosny posłaniec, družba</p>	<p>1 p. 1 p. za dwa poprawnie zastąpione wyrazy (bę- dące współczesnym od- powiednikami podanych rzeczowników).</p>
10.	<p>Np. pomieszana - zmieszana bratów- braci myślił - myślał pono- ponoć/prawdopodobnie umizgał się - zalecał się za czym - po czym sień - korytarz/przedpokój nań- na niego</p>	<p>2 p. 2 p. za poprawne wypeł- nienie tabeli.</p> <p>1 p. - dopuszczalny jeden błąd (w jednym miejscu tabeli).</p>

	prawi- mówi	
11.	1.	1 p. 1 p. za wskazanie poprawnej odpowiedzi.
12.	Np. Takim bohaterem jest Tadeusz Soplica. Zrozumiał, że jego flirt z Telime- ną nie był poważnym uczuciem, zrozumiał, że chce ożenić się z Zosią, ale podjął dojrzałą decyzję, że starać się o nią będzie dopiero po powrocie z wojska.	1p. 1 p. za poprawny wybór bohatera przywołanego we fragmencie i ade- kwatne uzasadnienie, zgodne z treścią lektury.
13.	Np. UWAGA! W dn. 23.09.2019 z Galerii Sztuki w Wiedniu zaginął obraz Gustava Klimta pt. „Pocałunek” wykonany w konwencji secesyjnej. Malowidło wykonane jest w technice olej na płótnie. Centralnym punktem kompozy- cji są postaci dwojga ludzi splecionych w uścisku. Ich postaci przedsta- wione są za pomocą nierealistycznych kształtów geometrycznych, a szaty ozdobione są płatkami złota. W imieniu kustosa Galerii zwracamy się z prośbą do mieszkańców miasta i turystów o włączenie się do poszuki- wań. Czeką atrakcyjna nagroda ufundowana przez prezydenta miasta. Zgłoszenia należy kierować do sekretariatu Galerii.	3p. 1 p. – za opis odwołują- cy się do wszystkich czterech wskazanych w poleceniu elementów. 1 p. – zachowanie formy ogłoszenia (informacja o miejscu, czasie, autorze ogłoszenia, wskazówki dot. formy przekazywa- nia zgłoszeń, zachęta do pomocy). UWAGA! Uczeń posłu- guje się informacjami z podpisu obrazu! 1 p. – poprawność języ- kowa, stylistyczna, orto- graficzna i interpunkcyjna.
14.	Np. Nie zgadzam się z Tobą! Baśni nie można traktować zbyt dosłownie i trzeba w nich szukać uniwersalnych wartości. Dla mnie przedstawienie historii poprzedzającej fabułę Śpiącej Królowej było sposobem na uczu- lenie widzów, że nawet czarny charakter (jak Diabolina) ma piękne cechy charakteru (zależało jej na Aurorze). Poza tym nauczyłam się, że nie war- to pochopnie oceniać innych, bo w tej historii głównym winowajcą był król Stefan (złodziej i oszust), a nie zła czarownica. LUB Uważam, że masz rację. Historia Diaboliny nie może być dzisiaj źródłem wiedzy o świecie. Jej walka o ocalenie ojczyzny jest zbyt fantastyczna, by mogła widzom skojarzyć się np. z ekologią. Podobnie, współcześni ludzie nie mieliby szansy na to, by dokonać zemsty na zdrażliwym kochanku przez uprowadzenie jego dziecka.	2 p. 1 p. – za podanie dwóch argumentów z adekwatnymi przykła- dami z filmu. 1 p. – poprawność języ- kowa, stylistyczna, orto- graficzna i interpunkcyjna.
15.	I REALIZACJA TEMATU WYPOWIEDZI (0-2) Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione. Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu. (2 p.) Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. Nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma). ORAZ/LUB W pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu. (1 p.) Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu. ALBO Nie- uwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma). (0 p.) II ELEMENTY RETORYCZNE (0-4) Pogłębiona argumentacja. Argumenty odwołujące się np. do faktów, logiki, emocji, zilustrowane odpowiednimi przykładami. Argumenty/przykłady upo-	20 p.

rzędkowane, np. zhierarchizowane. **(4 p.)**
 Niektóre elementy argumentacji mają charakter pogłębiony. Argumenty nie-zróżnicowane (odwołujące się np. tylko do faktów, logiki, emocji) zilustrowane odpowiednimi przykładami. Argumenty/przykłady uporządkowane, np. zhierarchizowane. **(3 p.)**
 Powierzchnowa argumentacja; w wypowiedzi brak wnikliwości. Niektóre argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. Argumenty/przykłady częściowo uporządkowane. **(2 p.)**
 Podjęta próba argumentowania. Ograniczenie do wyliczenia powierzchownie omówionych przykładów, powiązanych z problemem określonym w temacie. **(1 p.)**
 Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 p. **(0 p.)**

III KOMPETENCJE LITERACKIE I KULTUROWE (0-4)

Omówienie tekstu wskazanego w poleceniu i tekstu wybranego przez ucznia z podanej w programie literatury wraz z interpretacją, np. odwołaniem do uniwersalnych wartości, podanie co najmniej dwóch argumentów o charakterze interpretacyjnym **(4 p.)**
 Omówienie tylko jednego tekstu wraz z interpretacją, np. odwołaniem do uniwersalnych wartości, podanie co najmniej jednego argumentu o charakterze interpretacyjnym **(2 p.)**
 Podjęta próba interpretacji tekstu, będącego w większości przytoczeniem informacji o tekście **(1 p.)**
 Brak interpretacji **(0 p.)**

Uwaga. Jeżeli uczeń nie uwzględni utworów literackich lub innych tekstów kultury, zgodnie z poleceniem, zamieszczonych w programie merytorycznym, otrzymuje 0 pkt. za III kryterium, natomiast inne kryteria są stosowane zgodnie z zapisem.

IV KOMPOZYCJA TEKSTU (0-2)

Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. Graficznie wyodrębnione akapity. **(2 p.)**
 Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. Graficznie wyodrębnione akapity. Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności. **(1 p.)**
 Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 p. **(0 p.)**

V STYL (0-2)

Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi. Jednolity. **(2 p.)**
 Sporadyczne usterki w odpowiedniości ORAZ/LUB jednolitości stylu. **(1 p.)**
 Praca nie spełnia wymagań określonych na 1 p. **(0 p.)**

VI JĘZYK (0-4)

zakres środków / poprawność środków	0 błędów	1 błąd	2 błędy	3 błędy	ponad 3 błędy
Szeroki zakres środków językowych, tzn. zróżnicowana składnia, zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu	4 p.	3 p.	2 p.	1 p.	0 p.
Zadowalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne / odpowiednie do realizacji tematu.	3 p.	2 p.	1 p.	0 p.	0 p.
Wąski zakres środków	2 p.	1 p.	0 p.	0 p.	0 p.

językowych, tzn. składowania i leksyka proste / ograniczone, utrudniające realizację tematu.						
<p>VII ORTOGRAFIA (0-1) 0-2 błędy – 1 p. ponad 2 błędy – 0 p.</p> <p>VIII INTERPUNKCJA (0-1) do 3 błędów - 1 p. ponad 3 błędy – 0 p.</p>						
Razem						40 punktów